

Број 6, јун 2023.

Часопис ХАЈР

Часопис хуманитарне организације ХАЈР
који се бави људским правима са акцентом на сваком облику насиља

ТЕМА БРОЈА
ТРЕЋЕ ДОБА

УДРУЖЕЊЕ ХАЈР

Оснивач и председница: Хајрије Рамадани +381 64 482 95 99, uznhajr@gmail.com

Управни одбор: Кале Кнежевић, Љубица Савић, Жељка Остојић, Хајрија Рамадани, Емина Јовић
Надзорни одбор: Снежана Живановић, проф. др. Јован Марић, Кадира Џенановић
Почасни чланови: Проф. др. Јован Марић, Мина Костић, Тамара Ђурић, Милица Дабовић, Светлана Китић, Небојша Глишић

Секретар: Биљана Михајловић Марковић uznhajrsekretarijat@gmail.com
Заменик секретара и благајник: Зорица Радовановић uznhajr1@gmail.com
Записничар: uznhajrdocument@gmail.com

ТИМОВИ УДРУЖЕЊА ХАЈР

Координатор свих тимова: Зорица Радовановић uznhajr1@gmail.com
Правни тим: Координатор адвокат Снежана Живановић, uznhajrpravnitim1@gmail.com
Психолошки тим: uznhajrpsiholoskitim@gmail.com
Културни тим: Координатор Биљана Јаковљевић uznhajr2@gmail.com
Заменик координатора културног тима: Данијела Ракић uznhajrkulturnitim@gmail.com
Креативни тим: Координатор Милена Филиповић Василев uznhajrkreativneindustrije@gmail.com
Заменик координатора креативног тима: Јелена Радловић uznhajrkreativneindustrije@gmail.com
Дијаспора тим: uznhajrdijaspora@gmail.com
Дечији тим: Координатор Ана Стојановић uznhajrdecijitim@gmail.com
Омладински тим: uznhajromladinskitim@gmail.com
Пензионерски тим: Координатор Драгана Батас, uznhajrpenzionerskitim@gmail.com
Заменик координатора пензионерског тима: Милена Екарт uznhajrpenzionerskitim@gmail.com
Пројектни тим: Координатор Весна Крањец uznhajrprojekti@gmail.com
Медија тим: Координатор Бобан Филиповић uznhajrpress@gmail.com

Уредница часописа „Хајр“ Данијела Ракић uznhajr2@gmail.com
Редакција часописа: Биљана Јаковљевић, Драгана Батас, Хајрије Рамадани, Ана Симовић, Милица Рајевић, Виолета Челебић, Милена Екарт, Сандра Стефановић, Вера Којић.
Лектура: Вера Којић.
Дизајн: Данијела Ракић.
Припрема за штампу: Дубравка Добријевић Божовић
ISSN 2737-9698=Хајр; COBISS.SR-ID 19683081
CIP Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд; UDK 343.8
Тираж 200 примерака. Излази тромесечно.
Штампарија Радуних, Београд.

КАНЦЕЛАРИЈЕ У СРБИЈИ:

БЕОГРАД: Оснивач и председница: Хајрије Рамадани, Обилићев венац бр.4, uznhajr@gmail.com, +381 64 48 29 599
ШИД: uznhajrsid@gmail.com
АРАНЂЕЛОВАЦ: uznhajjararandjelovac@gmail.com
ТРСТЕНИК: uznhajrtrstenik@gmail.com
ВРЉАЧКА БАЊА: uznhajrvrnjackabanja@gmail.com
НИШ: uznhajrnis@gmail.com
ЛАЈКОВАЦ: uznhajrlajkovac@gmail.com

КАНЦЕЛАРИЈЕ У РЕГИОНУ:

САРАЈЕВО: uznhajrsarajevo@gmail.com

КАНЦЕЛАРИЈЕ У ДИЈАСПОРИ:

ШВАЈЦАРСКА: uznhajrch@gmail.com

Банка Интеса: 160-0000000534433-90
Девизни рачун: 160-0054000045546-35
Ибан (IBAN): RS35160005400004554635
SWIFT: DBDBRSBG

ПРОНАЂИТЕ НАС НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

www.uznhajr.org/

[_hajrudruzenje_ /](#)

Udruženje Žrtava Nasilja HAJR

Udruženje žrtava nasilja HAJR MEDIA

Интервју са председницом удружења „Хајр“

Госпођу Хајрију Рамадани, питали смо које су активности удружења које ће бити у фокусу до краја календарске године?

„Активисти удружења ће свакако учествовати на свим конференцијама, трибинама, саветовањима и стручним скуповима на које будемо позвани. Користим прилику да се овим путем захвалим како нашим државним органима и министарствима, тако и локалним самоуправама, сарадницима и донаторима, који нас позивају на учешће и препознају као партнерско удружење. Велику захвалност дугујемо телевизијама и штампаним медијима који нас радо позивају у емисије и прате наш рад.

До краја календарске године, удружење има у плану низ спортских активности, затим догађаје које организују наши тимови за културу, децу, младе и пензионере. У плану је и неколико трибина које ће бити отворене за јавност. Затим обележавање месеца борбе против насиља, модна ревија, донаторско вече и још доста других активности. Позивам грађане да нас прате на друштвеним мрежама где могу да виде најаве предстојећих догађаја.“

Радне групе и савети у чијем раду учествује госпођа Хајрија Рамадани и чланови нашег удружења:

Радне групе:

- 2018. Градска општина Стари град, за родну равноправност.
- 2021. Приступ радној групи Владе Србије – расправа допуне закона о родној равноправности.
- 2021. Посебна радна група за израду нацрта стратегије за стварање Подстицајног окружења за развој цивилног друштва Републике Србије

Чланство у савету:

- 2023. Оснивање Савета за сарадњу и развој цивилног друштва.
- 2023. Члан Савета за родну равноправност, Градска општина Палилула.
- 2023. Члан Савета за родну равноправност, Општина Лајковац.

Пише
Данијела Ракић

МАРА БРАНКОВИЋ

~ И ИСТОК И ЗАПАД ~

Мара, бела Бугарка; деспина, султанија, америса, вила и вештица...

Тако су је звали што историја, што турски, што угарски, млетачки, венецијански и српски извори, што неумољива и непринципијелна усмена традиција. Шта је од тога била Мара Бранковић, једна од три кћери деспота Ђурђа Бранковића и Ирине Кантакузин која је у колективном сећању српскога народа далеко познатија као проклета Јерина?! Ко је била Мара Бранковић, данас ни наука није посве сигурна. Српска средњовековна историја је шкрта са подацима када су у питању жене, чак и оне које су је на неки начин обликовале.

Преовлађује мишљење да је рођена 1418. године, у Вучитрну, као кћи деспота Ђурђа Бранковића, последњег респектабилног владара колико-толико самосталне средњовековне Србије. Извори се до дана данашњег споре око тога да ли јо је Јерина била мајка или маћеха. Многи проучаваоци перципирају да јој је ипак била мајка, пошто јој је судбина доделила белег уклетости: припада квартету Ђурђевог деча на коју је пало Јеринино проклетство! Сви знамо стотине десетераца и десетине легенди о проклињању омражене Гркиње због десетогодишњег зидања Смедерева, претешког кулука за све што је било покретно и мушко, кулука под камцијама због којег се годинама гладовало, не женило, не љубовало, умирало од исцрпљености и безнадежности... Као да је Јерина самоиницијативно тражила зидање пре-

стонице, а не Ђурђе који је остао без исте падом Београда 1427. године.. Поред Маре, уклета Бранковића деца била су и Кантакузина коју је Запад звао Катарином будући да је била удата за психотичног грофа Целског, Стефан и Гргур, које ће султан Мурат ослепети због Ђурђевог нелојалности и политичких амбиција.

Историја Мару, девојчицу о којој хроничари попут Орбина, Константина из Островице и рођака Димитрија Кантакузина пишу како је беспрекорно говорила све језике Балкана, немачки, италијански, као што је писала и говорила на латинском и старогрчком, читала списе у Дубровачком архиву, путовала у дипломатске мисије са оцем, изводи на сцену у њеној 16. години, када бива уговорен брак између ње и турског султана Мурата II. Понавља јој се судбина њене баба тетке, Оливере Лазаревић. Само, прилике су далеко теже по „скраћену“ српску деспотовину и племениту лозу Бранковића. Остали без многих поседа, у жрвњу између горопадних Угара и османлијске стихије, Ђурђе и Ирина две године сакупљају баснослован мираз: 600.000 дуката, што је равно десетогодишњем данку који изгладнела Србија плаћа господарима. Тек, најлепша, најмудрија кћи из Смедерева креће пут Једрена 1435. године где ће се одржати венчање по свим исламским обредима. Њен пут није посипан ружама, Србија је изнемогла, не схвата да је Мара жртва своје земље, „продата“ за још коју годину мира на стакленим годинама. Прате је браћа Гргур и Стефан, који заправо постају таоци контроверзног турског цара, о којем српски и турски извори „шапућу“ да је био склон пороцима попут алкохола, који је, уз харем од 300 жена, свуда водио и 30 младих дечака-содомиста. Сурова народна поезија вековима Мару осуђује за брак са турским императором, као да се својевољно удала за „иноверца“ и заборавила православље.

Истина је потпуно другачија: на путу ка Једрену, додуше то псеудоисторија тврди, сватови се заустављају у Девичу, манастиру подигнутом у част њеног оздрављења у доба раног детињства. Ту, као баки Оливери некада, средовековни „хирурзи“, на најпримитивнији начин, сребрном кашиком, уништавају јој репродуктивне органе, како се на турском двору не би родили наследници Бранковића са крвљу Немањића. Лепа деспина постаје званично друга Муратова жена, коју ће и Исток и Запад поштовати због мудрости, познавања међународне политике, држања задате очеве речи. Иако је муж није волео као мушкарац, поштовао ју је због достојанственог понашања, ваљаних политичких савета, несплеткарења. То ће још више ценити његов син Мехмед Фатих Освајач, којем је Мара друга мајка. Затекла га је на двору са три године, одвојеног од мајке - робиње. Пружа му сву љубав, образује га, учи европским језицима, најпре српском. Пева му древну успаванку „Дођи, сине, из горице, зема Мару за ручицу“. Мехмед постаје далеко моћнији и силнији султан од свога оца, који уништен алкохолом и пороцима умире у 47. години. Мехмед ће помајку штити до краја живота и подржавати је у настојању да сачува православне и византијске реликвије, православне регије и манастире. Мара постаје заштитница солунских цркава и манастира, монаха Свете Горе. Једна је од три жене чија је нога крочила на Атос, сведочи капелица у Хиландару.

Мара ће се једном приликом и вратити у Турску, у заштитничко окриље свог пасторка. После смрти супруга, са богатим даровима и враћеним поседима у Дубочици и Топлици, Мехмед Освајач је шаље оцу, заједно са ослепљеном браћом. Иако је Мурат сурово казнио Ђурђеву непослушност и коктерирање са угарским политиком тако што је наредио пробадање зеница Мариној браћи који су били у „златном кавезу“ у Једрену још од венчања, народна песма антички немилосрдно све грехе баца на женску страну и за то криви Мару, јер није успела смиловити окрутног супруга. У неким бугарштицама стоји да је сама наговорила турског цара на тај злочин. Тек, у по-

новним годинама на очевом двору, Мара води замршене дипломатске односе, учвршћује православне „бастионе“, одржава одличне релације са моћним пасторком, правилно процењујући да ће Србија бити колатерална штета између Угара и Стамбола. Одбија просце попут последњег византијског цара Константина IX, као и чешког великаша Јана Јискру, бранећи се да се заветовала на вечно удовиштво. Навлачи гнев остатка породице и, уз Мехмедову благонаклоност, насељава се у Жежеву, поседу између Сера и Свете Горе. Он јој поклања пар солунских православних цркава и њихове приходе, од којих се издржава до краја живота.

„Моја мајка Хатун деспина“, „америса“, „хришћанска племкиња“... Тако је зове млади султан. Она од своје скромне куће у Грчкој прави дипломатски двор. Придружује јој се сестра Катарина, све врви од венецијанских, дубровачких, угарских, српских делегација, које лично предводи на турски двор. До краја живота, Мара Бранковић бди над православлем, својим поробљеним народом, осигуравајући му какав—такав положај у огромној турској империји. Њој захваљујући, до данас у турском језику постоји реч *боиук*, Божић на 7. јануар, што све говори. Умрла је у дубокој старости, 14. септембра 1487. надживевши шест година пасторка. Била је мост између Истока и Запада деценијама, у најгора времена. Чак се и историја тога ретко сећа.

Ана Симовић

ИНТЕРВЈУ СА ЖРТВОМ НАСИЉА М. М.

Б.Ј.: Од када сте члан Удружења жртава насиља „Хајр“? Колико година?

М.М.: Па, има једно годину, годину и по.

Б.Ј.: Који Вас је разлог довео до УЖН Хајр-а?

М.М.: Негде сам прочитала да постоји ово Удружење и ја сам се ту пријавила. Пре тога сам имала неколико познатих адвоката, па сам видела да само гледају да узму паре и да те откаче. Ништа више. Разлог који ме је довео је насиље. Кући је долазила милиција, долазили су социјални радници. Све ме је то довело дотле да ја то рашчистим како знам јер не желим сукобе.

Б.Ј.: Од кога трпите насиље?

М.М.: Трпела сам сада, последњи пут, од старије ћерке. Муж јој је био коцкар, три стана од својих родитеља је прокоцкао и прокоцкао је сваку плату, још од 2006. године. А плус тога, он је крао паре њој, украде јој картицу и пин код из ташне док она спава и подигне на банкомату. Требали су ићи у Центар за лечење болести зависности. Требало је да обоје отворе боловање, а како и од чега ће да живе.

Б.Ј.: Муж старије ћерке је био коцкар и Ви сте им финансијски помагали?

М.М.: Није радила једно време, па сам дизала кредит да јој платим стан. И не само то. Мој покојни муж и ја смо јој носили храну. Куповали смо и давали, ја сам правила зимницу, ајвар, пинђур, печене паприке. Кад је отишао у пензију, мој муж је тамо у Белој Цркви, где је

рођен, гајио пилиће и то смо јој давали. Муж ми се тада разболео од карцинома. Ми смо јој стално говорили да се отараси коцкара, али она није хтела, ваљда што јој је био први мушкарац. Он је пре био жењен, али је прва жена видела да нема живота с њим и развела се од њега. Моја ћерка је могла да се разведе и нађе другог, али није нас слушала, ни мене, ни оца. Тек скоро се развела.

Б.Ј.: Да ли имају деце?

М.М.: Муж и ја смо финансирали 2500 евра да би добила дете јер је покојна прија говорила да нема унучета. Ћерка је била кошаркашица, била је здрава и кад је ишла на прегледе речено јој је да може да има деце. Проблем је био у њему јер је имао јако мали број сперматозоида. Хвала милом Богу, из првог цуга је остала у другом стању и родила здраво дете које ће још мало да постане пунолетно. Мој зет је био у стању, док су били у мом стану, да узме свом детету, а мом унучету паре које сам му остављала за ужину, 100-200 динара. Он сад своје дете бифла против мајке и дете сад неће да слуша своју мајку, моју ћерку. Коцкари су неизлечиви, од сто ако се један излечи, то су нам рекли у оном Центру за лечење болести зависности.

Б.Ј.: Сада, када се развела, какав је Ваш однос са ћерком?

М.М.: Није добар. Једно време је она почела као да долази, али ево шта је било задње. Моја врата су се покварила, једна посебна врста браве и ја сам јој то рекла. Она има кола, а није дошла. Већ је увелико била зима, пада снег, пада киша, ветар дува. Ја се лепо спреим и обишла сам Видиковац, одем на Бувљу пијацу, нема нигде, али сам чула да има код Београдске арене, и ту сам нашла. Носила сам стару шипку да бих купила исту такву и нашла сам мајстора. То је било зимус, морала сам столицу да стављам да се врата не отворе јер је хладно. Она ми је рекла: „Знала сам да си луда, али да си толико луда да идеш по снегу,

киши и ветру по то, нисам знала“. Па, како да не идем, могла сам да се смрзнем.

Није ме никада ни гледала: ни када сам ломила руку, ни када сам исекла руку косом док сам косила траву у Белој Цркви, ни кад сам оперисала очи. Када сам имала упалу ушију и фасцијалис, усне су ми биле код ува, доктори су мислили да имам мождани удар. Питали су ме да ли сам дошла сама, а ћерка је отишла код њега, ни пет пара није давала да ме одвезе лекару. Млађа ћерка ме је тада звала и питала што ме нема да чувам њено дете и ја сам рекла шта се десило, а она ме је чекала на Славији и одвела у болницу. Лежала сам у болници „Свети Сава“ због упале ушију и сада слабије чујем. Старија ћерка је дошла кући да узме моје ствари за болницу: веш, пиџаму, баде мантил, папуче, пешкире, једино то што је урадила.

Б.Ј.: Када је Ваш муж умро?

М.М.: 24. јуна 2007. године.

Б.Ј.: Тада сте склопили Уговор о доживотном издржавању са старијом ћерком за стан?

М.М.: То је за овај стан у Раковици. Док је муж био жив, становали смо у Шумицама.

Б.Ј.: Значи, ви сте стан у Шумицама продали, купили себи стан и поделили ћеркама новац?

М.М.: Обема сам дала. Старија ћерка је од тих пара ишла у Тунис, јашила камиле, ишла је у Египат, неколико пута у Турску, Грчку, на Црно море. Е, сад хоће да мене истера из мог стана јер је своје потрошила. Млађа је купила стан.

Б.Ј.: Уговор о доживотном издржавању сте склопили док је била у браку?

М.М.: Јесте. То сам урадила сматрајући да је он коцкар, да је обезбедим, да сутра има кров над главом из хуманости и доброте према њој. Она је експлозивна, а у души је била добра, али је он њу толико искварио. Ја сам радила са пуно људи, али таквог покварењака нисам видела. Ја сам њега истерала 2013. године јер је договор био да ће бити само годину дана код мене и да ће да купе нешто, али су живели код

мене много дуже. Али кад је рекао да има право од мог стана, да мој стан прода, ја сам тражила да се иселе. Тада сам доживела насиље, па сам им рекла: „Марш напоље!“ После тога су отишли.

Б.Ј.: Дошли сте овде у „Хајр“ код адвоката да Вас заступа у спору са ћерком?

М.М.: Са старијом ћерком. У вези Уговора о доживотном издржавању, тражим да се поништи. Она је мислила да ја нећу покренути раскид Уговора о доживотном издржавању. То је било застало код оних адвоката пре што сам плаћала, а плаћала сам и огромне трошкове судског спора. Пошто сам поново покренула поступак са адвокатом Удружења, Снежаном Живановић, она више нити ми се јавља, нити долази.

Б.Ј.: Колико већ дуго траје то по судовима?

М.М.: Четири године и више. Не могу да се наплаћам. Кад се она одселила из мог стана у Раковици, који је предмет уговора, ја сам спавала на поду док нисам добила чекове и купила лежај и основне ствари. Онда ми је сестра помогла да довезем неке ствари из Беле Цркве: пећ на струју, сто и столице, фрижидер, шпорет. Ништа нисам имала. И гардеробу сам донела из Беле Цркве.

Б.Ј.: А где су ствари из Шумица?

М.М.: Однеле оне.

Б.Ј.: Ви сматрате да ћерке не брину о Вама колико би требало?

М.М.: Ништа не брину.

Б.Ј.: Да ли мислите да је то Ваша кривица? Како сте их учили?

М.М.: Е, да су оне мене слушале! Али је мој покојни муж толико био љубоморан. Само је гледао да ја нешто радим. Ја сам хеклала, штрикала, шила, везла, кувала, прала кад дођем кући са посла у четири сата. Суботом сам ишла на пијацу, а поподне по шест сати сам пеглала. Муж ми ништа није помагао, а ако бих рекла ћеркама да ми помогну да ураде нешто, он не би дао. Питао ме: „А шта ћеш ти да радиш?“ Одмах је почињала нека препирка и свађа. Бранио их је да не раде. Моје ћерке су завршавале факултете, али нису гледале да мајци помогну да оперу прозоре, врата, да усисају. Ја сам увек гледала да то урадим, а да оне уче и радије сам ћутала. Заправо, као што ми је још одавно рекао један психолог код којег сам самоиницијативно ишла, била сам роб моје куће. Купила сам им књиге Ничеа, Сартра, Црњанског, Андрића, Шолохова. За једну књигу за факултет, која се могла наћи само у Енглеској, за поштарину и за превод дала сам целу плату. Све сам им пружила, плаћала приватне професоре, а чинила услуге, шила и спремала станове ако нисам имала да платим.

Б.Ј.: А да ли је муж био насилан према Вама?

М.М.: Јесте.

Б.Ј.: И ћерке су то гледале?

М.М.: Јесу.

Б.Ј.: Да ли су Вас некад браниле? Да ли су биле на Вашој страни?

М.М.: Неколико пута су му се бацале у ноге да ме не бије кад су биле мале, али су то наследиле, нажалост.

Б.Ј.: Ви сте од својих родитеља другачије били васпитани?

М.М.: Другачије. Таман посла да смо се ми посвађали нешто. Тата Божа би нас у топ ставио. А било нас је десеторо. Петоро браће и нас пет сестара. У породици мог мужа је било насиља. Свекрва и свекар су се тукли, а од њене сестре синови су убили свога оца.

Б.Ј.: Да ли сада мислите да је требало другачије да поступате?

М.М.: Ја сам рекла мојој деци „Да постоји књига како се деца васпитавају и да кошта 100.000 динара, ја бих је купила и ја бих вас васпитала како треба“. Али не постоји јер ми смо сви различити и различито васпитани и различито схватамо живот. Ја сам покојног свекра прала. Свекрва мени није помогла, напротив. Кад сам се породила други пут и изашла из болнице, газдаричина мала, код којих смо становали, ми је купила шећер у коцкама да дете појим. Старија је имала две године и тражила ми је шећер и ја сам дала. Свекрва је после напричала мом мужу како сам ја лоша жена, како њу нисам послужила коцкама шећера и још свашта против мене и он ме је избегијао пети дан од порођаја. Тада сам хтела да га оставим.

Б.Ј.: У каквом су односу њих две?

М.М.: Никаквом. Урадила је млађа нешто тако велико да би сигурно била у затвору четири, пет година да је старија тужила, али је није тужила. Ја сам дала максимум. Али, то је недостатак разумевања, недостатак слоге. Било је увек ривалство између њих две ко ће бити паметнији. Млађој сам плаћала часове математике јер није хтела да се понизи да јој сестра покаже.

Б.Ј.: У каквом сте односу са млађом ћерком?

М.М.: Ова млађа је јако ружно рекла неке ствари и од тада ми се не јавља.

Б.Ј.: Да ли сте са млађом ћерком били некад у спору?

М.М.: Не

Б.Ј.: Да ли препоручујете родитељима који доживљавају сличне ствари од деце да се неке обрате за помоћ, да пријаве?

М.М.: Треба да се обрате за помоћ и да пријаве.

Б.Ј.: Хвала Вам на разговору за часопис „Хајр“.

Биљана Јаковљевић

ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДЕЦИ И МЛАДИМА ИЗ ОСЕТЉИВИХ ГРУПА

За младог човека живот је једна непрегледна прерија у којој често наилази на раскрснице које га воде у непознатим правцима. На том путу носи неки свој терет који постаје тежи и неразумљив, те вапи за руком која ће га повести у смеру на ком ће открити своју снагу и спознати вредност коју има у себи. Велика је одговорност бити та рука. Ми смо ту одговорност прихватили и већ дванаест година дајемо руку младима, нарочито онима који носе огроман терет који им је принудно стављен на леђа.

Програм „Старији брат, старија сестра” представља програм подршке младима на јачању самопоштовања, самоприхватања и вере у сопствене капацитете, нарочито у ситуацијама када је самопоуздање озбиљно уздрмано. Базиран је на менторском моделу где један студент успоставља трајни, негујући однос са једном младом особом током периода од двадесет месеци и постаје позитиван модел и подстрекач развоја његових социјалних, комуникацијских вештина, вештина јавног наступа, активног слушања и критичког мишљења. Сваки циклус пројекта почиње обуком будућих социјалних радника, психолога, дефектолога, педагога и учитеља. Тренинг асертивне комуникације, упознавање са Теоријом афективне везаности и особеностима детета пружа им сигурну основу за успешно повезивање са младом особом. Током целог трајања пројекта студентима је обезбеђена менторска подршка кроз индивидуалне разговоре, редовне састанке и комуникацију путем затворене групе, где међусобно деле искуства и разговарају о изазовним ситуацијама..

Специфичност програма је у томе што се потребе младих пажљиво ослушкују, те пројектни тим и студенти, у складу са тим, заједно осмишљавају активности и теме које се прорађују током рада. Принципи и технике рада су дизајнирани у складу са индивидуалним потребама и капацитетима. То омогућава да овај однос постане аутентичан, да се млади осећају

слободно да у безбедном окружењу поделе своје стрепње, проблеме, размишљања, али и радост, планове и циљеве. По узору на позитиван модел (студента), млади добијају и подршку да прошире своје капацитете у смислу знања, искустава, али не само као посматрачи, већ и као коаутори радионица и других активности. Тако постају истраживачи, ствараоци, уметници, што отвара простор за њихов даљи развој и раст. Кроз овај пројекат се индиректно подижу и капацитети социјалног окружења младе особе и то укључивањем вршњака и породице у неке од активности. Посебан значај има и укључивање школског стручног кадра који прати све активности и младу особу почиње да посматра и кроз неформални начин рада.

Резултати овог пројекта не могу се мерити статистичким подацима. Ми их меримо причама о пријатељству и сигурном ослободу у животу, меримо их бројем младих особа које су се кроз пројекат одважиле да преузму одговорност над својим животом и својом будућношћу.

Ива Фила Иванов, социјални радник,
програмски директор
у удружењу „ДАЈ МИ РУКУ“

Оливера Бојовић, социјална радница,
психотерапеут у едукацији
у удружењу „ДАЈ МИ РУКУ“

ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ АКТИВНОСТИ ДЕЧИЈЕГ ТИМА

Дечији тим који је у саставу удружења, представља веома важну подршку жртвама насиља које често са децом морају напустити свој дом. Оног тренутка када постану штићеници удружења, дечији тим се труди да за најмлађе организује радионице, кон-

церте, разне едукације, посете установама културе, спортске манифестације и друге садржаје.

Заједно смо и за празнике као што су Нова Година, Божић, Ускрс, Рамазан и Бајрам.

Барбара Стефановић

И ЋУТАЊЕ ЈЕ ЗЛОЧИН

У мојој мирној згради, у центру Београда, претежно насељеној старијим људима, доселила се породица с двоје деце. После неког времена, из стана се повремено чула свађа, вика, плач и лупање вратима. Комшије су се згражавале, говориле да никад није било нечег таквог раније у згради, коментарисале и свако је гледао своју бригу, односно, није хтео да се меша. Нови комшија је изгледао као алкохоличар, а супруга болесно и безвољно. Свађе су постале учесталије, негодовања станара учесталија, али нико од станара, па ни председник Кућног савета, није позвонио на врата и питао шта се дешава, нити позвао полицију. Већина није хтела да се меша у њихове породичне размирице, а они који би позвали помоћ, плашили су се да насилник не сазна ко га је пријавио, па почне и ту особу да малтретира. Комшиница се затекла у подруму када је започела свађа, морала је да прође поред тог стана и затекла децу у ходнику јер их је отац избацио напоље и закључао врата да не би бранили мајку. И они су се очигледно плашили оца. То је дуго трајало док се малтретирана жена није шлогирала. Видела сам је у шетњи са сином, тешко је ишла и на њој су биле видљиве последице можданог удара. Насилник је негде нестао, чули смо да су се развели и да се одселио код мајке.

Онда је син почео да малтретира мајку, да виче, грди је, јер је научио такав модел понашања од оца, а имао је и генетски предуслов. Сметала му је мајка јер је хтео да се жени, а живели су у малом стану. Међутим, у нашу зграду се доселила жена по струци лекар, психијатар. Први пут кад је чула свађу и вика, позвала је полицију. Кад су дошли полицајци, насилник је отворио врата, на питање: „Шта си то радио?“ одговорио је: „Мало сам је давио“. Као да је нормално давити некога, као да може мало или пуно да се дави неко када је човек љут и не контролише своје пос-

тупке. Подсетило ме на изјаву комшија о серијском убици из Велике Иванче, да је мало тукао жену. Као да има разлике да ли је мало или пуно када је вербално или физичко насиље у питању, јер свако прерасте у велико. Комшиница психијатар ми је рекла да сваки пут кад се чује свађа, вика или лупњава, одмах треба звати полицију јер сваки сукоб може да доведе до повређивања, трајног инвалидитета и, на крају, до смрти. Била је давно емисија која се звала „Није српски ћутати“, у ствари, није људски ћутати на овакве појаве, већ треба одмах реаговати и звати полицију. Кад насилници буду регистровани и процесуирани, доћи ће се до решења за овакве ситуације, мада код нас и нема праве заштите жртава. Моја малтретирана комшиница је завршила у старачком дому као инвалид после дугогодишњег вербалног и физичког малтретирања од супруга, касније и сина, и недуго затим и умрла.

Вера Којић

ИМАТИ – НЕМАТИ ХРАБРОСТ, ПОШТЕЊЕ, МОРАЛ

Скоро све вере налажу, као једно од правила о понашању и став о уређењу међуљудских односа, да је обавеза верника помагање.

Друштво је у свом развоју изграђивало системе вредности којима се штитило и подржавало поштено понашање и храброст, како би се утицало против неправилности на различитим нивоима зато што се веровало да је то добро и исправно. Јер, друштво је једна релативно уређена и трајна заједница, скуп друштвених појава, односно, целина друштвених деловања и понашања, друштвених односа, друштвених група, организација и установа.

Робин Худ – средњовековни јунак, одметник и побуњеник који узима од непријатеља новац и друге материјалне вредности и дели сиротињи или враћа... Робин Худ – средњовековни спој храбрости и поштења.

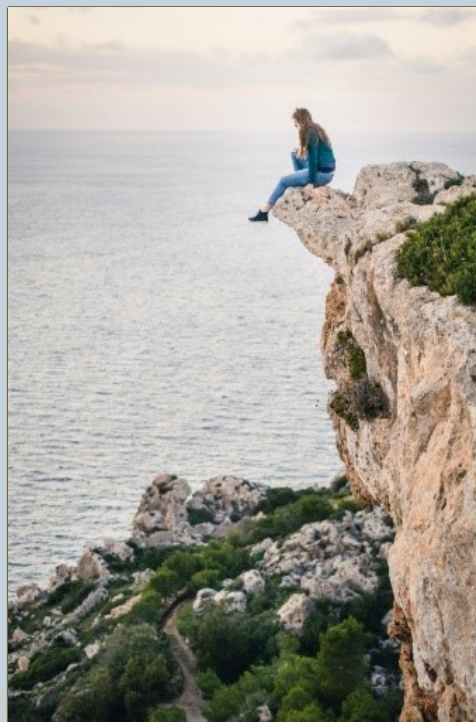
Свако друштво има свог хероја. Хероја којег велича због храбрости, поштења. Ко су заправо хероји? Обични људи из народа. Они који су своје врлине и принципе оплеменили поштењем и храброшћу да постигну нешто добро, а лоше отклоне; да поштењем и храброшћу допринесу општеном добру. Како су постали хероји? Како се учи поштење и храброст?

Одувек су људи стварали норме својствене њиховим заједницама, групама, а које су они сами и поштовали. Велики број првих норми, као неписана правила понашања, биле су моралне норме. Моралне норме као свест људи о томе шта је добро, а шта лоше, утицале су на појединце, али и читаво друштво да се на одређени начин понашају у одређеним ситуацијама. Циљ им је био да се спречи све лоше и зло, које би могло настати и утицати на опстанак, па су зато они (друштво) као творци тих моралних норми и кажњавали за њихово непоштовање применом тзв. Друштвених санкција – казни. Такве друштвене казне попут бојкота, исмејавања, ругања, избегавања, омаловажавања, презира... биле су довољно јаке да појединца наведу на размишљање да ли је урадио праву ствар и евентуално изазову и грижу савести, што се одувек сматра најтежом друштвеном казном

која утиче на човека.

Људи су се према онима који су поштовали такве норме и неговали одређене врлине, поштење, храброст, понашали с уважавањем, што је утицало и на остатак друштва да мења своје ставове и мишљења о добром и лошем. Хероји су постајали идоли, узор... Ценило се поштење, искреност, храброст.

Поштени и храбри људи су и материјално награђивани, одликовани и на одређени начин су им додељиване друштвене привилегије. Само они поступци који издрже вредносну процену која долази од друштвене средине и јавности – објективно је мерило понашања, али је и то веома важно уколико издрже вредносно одобравање самог човека које такав човек врши, а што карактерише субјективно понашање. Добро и зло су основни вредносни појмови морала као што је то у уметности ружно и лепо. У основи сваког човека, захваљујући његовој свести, постоје одређене моралне тежње и то су: храброст, искреност, правичност, честитост... а што припада и једној посебној врсти морала званој морал врлина.

Ко су хероји савременог друштва? Да ли их има? Можемо ли навести пример неког општепознатог јунака? Или их нема или нам нису познати или... Да ли у савременом друштву имамо сигурност и уважавање за поштене и храбре? Нажалост, немамо још увек изграђен довољно чврст систем који подржава и штити поштено понашање. Они који указују на неправилности, злоупотребе, корупцију често су изложени непријатностима, претњама, јер храброст није довољна поштењу. Сведоци смо да у свом окружењу свакодневно чујемо, па и видимо да они поштени који су својом храброшћу скренули пажњу на неправилности, корупцију, указали на незаконитости у раду појединца или институција, трпе последице и да су уместо уважавања изложени претњама, уценама и другим непријатностима. Због тога постоје правне норме иза којих стоје законске казне и којима се штите физички и духовни интегритет личности, важни друштвени односи који одржавају један друштвени поредак. Зато као друштво морамо пронаћи начине да поново вратимо поверење у храброст и поштење и тако превазиђемо све неправилности

око нас. Морамо сви, и појединци и институције, изградити принципе и стандарде о добром и лошем које ће усмераваати наше понашање, а које ће довести до уочавања и отклањања неправилности и незаконитости, без последица и непријатности по онога ко то буде чинио.

Данашњи Робин Худ – ТВ магазин, шоу који је осмишљен у Црној Гори као сервис грађана, са циљем да ефикасним решавањем проблема повећа поверење између грађана и институција. У овој емисији је обрађено више стотина случајева. Основ ове емисије је да решава проблеме и неправилности са којима се грађани свакодневно срећу. Грађани контактирају емисију телефоном, мејлом, писмом или лично, где представе проблем, укажу на правне и друге значајне околности, представе историју проблема и сва дешавања и идентификују институције или појединца који „производе“ проблем. Најважнији момент је да уредник емисије остаје у контакту са грађанима и прати даљи развој ситуације у отклањању неправилности. О ефикасности овакве сигурности оних који пријављују неправилности говори Извештај USAID-а „Про-цјена корупције Црне Горе“, који идентификује емисију „Робин Худ“, у којем је описује као јединствени независни програм који се бави притужбама грађана и тако доприноси креирању јавне свести о злоупотреби службене моћи и корупције.

Наша држава Република Србија је у прилог јачању система подржавања и сигурности поштења и храбрости донела Закон о заштити узбуњивача - лица које припада малом кругу људи који су дошли до информација о незаконитостима и повреди јавног интереса. Без његовог обелодањивања тих информација не би се могло сазнати за опасности или незаконитости које утичу на друге или читаво друштво. Али он још увек мора бити довољно храбар и поштен да би остварио сврху свог постојања. Држава му пружа правну сигурност, али да ли је она потпуна или је још увек само формално прописана, с обзиром на то да појединци трпе и даље неке последице због својих радњи пријављивања? Иако је циљ овог Закона спречавање корупције и других неправилности и постоји прописана процедура реакције државних институција, његова примена још увек није доследна и потпуна.

Свако од нас постави себи питање о смислу својих поступака тек онда када примети да се неки други људи не понашају на исти начин као ми. У целом систему покушаја повратка поверења у храброст и поштење недостаје појединац, недостајемо ми као битан елемент друштва у коме живимо. Недостаје наша свест о потреби за потпуним превазилажењем свих неправилности и величањем (издизањем) поштења, а за шта нам недостаје храброст да прво себе променимо.

Зато морамо наћи снагу, вољу да уздигнемо себе, своје мишљење којим ћемо се руководити у свакодневици и својом храброшћу и поштењем учествовати у спречавању и отклањању лошег и својом вољом и снагом утицати на друге да то исто чине. Истовремено, морамо подржати и уважавати свакога ко у данашње време својим чињењем, односно, нечињењем допринесе отклањању лошег. Морамо вратити поверење у хероје.

Виолета Челебић

Шта је ејџизам и колико погађа старије

Ејџизам је дискриминација на основу животног доба. Термин потиче из енглеског језика. Ејџизам је глобална појава, са различитим погледима на то како се треба односити према старијим годинама, као и које су то године које сврставају људе међу старе особе.

Ејџизам се односи на стереотипе, предрасуде, дискриминацију према онима који ће и сами бити једног дана стари. Основа постојања ејџизма је заправо широко распрострањено мишљење о постојању менталне и физичке спорости и слабијег функционисања старијих људи,

Међутим, колико ејџизам штети старијим људима који су њему изложени, он има утицај и на оне људе који имају ејџистичке ставове. У једној студији су испитани ставови 660 особа које су имале 50 и више година, а потом су праћени следећих 25 година. Студија је показала да су оне особе које су имале негативне ставове о старењу чак два пута имале већу могућност добијања кардиоваскуларних болести или можданих удара.

Поред тога, старије особе (просечне старости 81 годину), а којима је исказивано поштовање и који су били ослобођени ејџистичких предрасуда других особа, постижали су знатно боље резултате на тестовима хода, снаге и равнотеже, а њихови резултати су чак били бољи у односу на групу старијих, која је редовно вежбала током шест месеци. Сличан је резултат и са Алхајцмеровом болешћу и другим менталним болестима (заборавност).

Такође, од квалитета живота људи који дођу у старије године, а баве се неким активностима, зависи дужина животног доба, а често тога нису ни свесни.

Посматрајући људе зреле животне доби како функционишу, колико су

комуникативни и како се осећају, зависи како ће их други гледати. Многи доживљавају старост као нетрпељивост према њима и то је њихов лични осећај. Мисле да су млађи нетрпељиви према њима, да је то брз и нетолерантан свет.

УН су се бавиле тим проблемом, радили истраживања и дошли до закључка да су старије особе жртве ејџизма, што се односи и на Србију, која једна од земаља са најстаријим становништвом на свету, што јесте негативан тренд.

„Прете ми да ће ме стрпати у дом“ – насилије над старима у Србији.

„Зашто сам завршио факултет у 60-ој години? – принуда (морање) због посла.

„Пензионери у пандемији“ - од забране кретања до бриге да су заборављени.

„Више од половине људи у Србији осећа се дискриминисано, посебно када ступају у контакт са државним институцијама, траже информације или услуге, у свим аспектима живота“, каже Регионална директорка популационог фонда Уједињених нација.

Идеја да су пензионери „терет“ друштва, појачан ризик од сиромаштва, злостављање и занемаривање, још су неки од проблема којима су изложени старији људи у Србији, наводи се у Посебном извештају о дискриминацији старијих, који је недавно објавила Канцеларија повереника за заштиту равноправности.

Сваки пети становник Србије старији је од 65 година, то је више од милион и 400 хиљада људи, око 20% становништва.

Шта мучи старије становнике Србије?

Како истичу, дискриминација старијих се увећава и у најмању руку остаје непромењен податак.

У области социјалне, здравствене заштите, пензијског и инвалидског осигурања, рада и запошљавања, имовинских права, становања, образовања, културе и спорта, као и у области јавног информисања и медија.

Посебно су погођене старије особе са инвалидитетом, које се суочавају са изазовима у коришћењу јавних површина.

Старији су дискриминисани и у областима када се обраћају државним институцијама: болницама, пошти, општини или на неком другом месту.

Истичу пензионери да су радници на разноразним шалтерима груби према њима, да ли зато што не виде, не чују, имају друге здравствене проблеме, спорије мисле, успоренији су у покретима, или неко не жели да буде стрпљив, мислећи на раднике на шалтерима.

За докторе и медицинско особље кажу да су нељубазни и да немају стрпљења са њима.

Старији у Србији погођени су и економски, што је додатни и много велики проблем. Нема ли број њих живи у сиромаштву и немаштини или ризику да постану сиромашни, каже повереник.

Просечна пенија за јануар 2021. године износила је 29.378 динара, а просечна пољопривредна пензија 11.896 динара, подаци су Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање.

Потрошачка корпа у 2020. години износила је 37.741,06 динара, што је у 75% случајева мање од њихових примања.

Оваква примања не омогућавају економску сигурност, већ репродукују сиромаштво и зависност од других чланова породице и друштва као заједнице.

Старији су, такође, изложени насиљу, злостављању и занемаривању, маргинализацији.

Број пријава насиља над старима повећао се на 153% , податак је Министарства за рад, социјална и политичка питања из 2017. године.

**Светски дан старијих
обележава се 1. октобра.**

Милица Рајевић
4. август 2023,
у Београду

ДОГАЂАЈИ У 2023. ГОДИНИ

Удружење жртава насиља Хајр се низом активности бори против насиља и упознаје јавност шта је насиље, како га препознати, као и са каквим се све проблемима жртве насиља могу да суоче када реше да оставе насилника и започну нови живот. Од ове године делујемо и политички јер је председница УЖН Хајр, Хајрија Рамадани, постала члан Савета за родну равноправност Владе Републике Србије. УЖН Хајр је једно од три организације цивилног друштва (ОЦД) које су изабране за чланство у Савету. Такође, Хајрија Рамадани је у Савету за родну равноправност београдске општине Палилула и као представник у припреми Локалног акционог плана за родну равноправност општине Лајковац. Чланство у Саветима је резултат шестогодишњег рада у борби против насиља и конкретне помоћи жртвама насиља, као и двогодишњег чланства у Радној групи Владе РС и Министарства за људска и мањинска права за измену и допуну закона о родној равноправности.

01.01.2023. Традиција је да првог дана Нове године учествујемо на хуманитарном базару на манифестацији **Улица отвореног срца**.

05.01.2023. као и сваке године, деца из Де-чијег тима Удружења, иду на доделу пакетића које организује Фондација принцезе Катарине, тако да су деца и одрасли имали незабо-раван дан у Белом двору.

Подела пакетића је у више наврата орга-низована у канцеларији Удружења до 15. ја-нуара. Подељени су пакетићи од Црвеног крс-та Србије, општине Стари град и донатора Дејана.

25.01.2023. је обележена **шеста годишњица УЖН Хајр**. Рођендан смо обележили годишњом скупштином у сали Етнографског музеја уз присуство великог броја представника Министарства, општина, Центра за социјални рад, партнера, јавних личности и гостију. Сузана Манчић, која већ годинама подржава наш рад, се обратила присутнима и позвала све да пријаве насиље ако трпе. Истакла је да то што се неким дешава насиље није срамота и захвалила на постојању нашег Удружења. Снежана Берић, позната као Екстра Нена, је навела као пример јапански систем где се деца од најмањих ногу васпитавају да поштују друге и да буду тихи јер је насиље и висок тон у обраћању.

После излагања надзорног одбора, секретара и координатора дванаест тимова о успеху у прошлој години и плановима за текућу, подељене су захвалнице за хуманост и пожртвованост у пружању помоћи у борби против насиља свима који су помогли рад нашег Удружења: представницима власти, институцијама, приватницима, појединцима и медијима.

Председница Савета за родну равноправност ГО Палилула, Маја Жмукић, добила је захвалницу.

Фебруар је протекао радно у нашој ново-отвореној канцеларији у Цириху, Швајцарска. Председница Хајрија Рамадани и председница канцеларије у Цириху, Емина Јовић, су радиле на развијању сарадње канцеларије са швајцарским институцијама, уз помоћ конзулата РС у Цириху и амбасаде у Берну. Да је пораст насиља глобални проблем говори податак да је за два месеца постојања канцеларија у Цириху окупила велики број чланова пореклом са наших простора, али и других који су се активно укључили да помогну својим знањем, волонтирају или траже помоћ.

21.02.2023. чланови нашег Удружења су били гости на промоцији књиге „Милутинов грех“ познатог новинара, водитеља и писца Вање Булића у књижари Делфи, у СКЦ. Председница УЖН Хајр, Хајрија Рамадани, је одржала говор и уручила захвалницу Вањи Булићу.

25.02.2023. чланови УЖН Хајр су активно учествовали у протесту и протестној шетњи против фемицида, јер је за првих седам недеља ове године насилно узето осам живота, коју су организовали Неформални феминистички колектив "Женска солидарност" и Удружење грађанки "Фем плац", а подржали покрет Левица и други покрети и удружења, као и многи појединци.

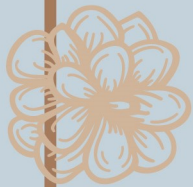
05.03.2023. организовано је хуманитарно шишање „Скрати насиље“ у сарадњи са фризерским салоном „Ивана“ у просторијама Удружења.

08.03.2023. УЖН Хајр је у сарадњи са Синишом Убовићем приредило специјалан осмомартовски догађај у Центру за културу „Влада Дивљан“, где је Синиша одржао искуствено предавање „Бирај себе“. На предавању, брижљиво и са великом посвећеношћу припремљеном, за рањиву, од државе непрепознатљиву групу као што су жртве насиља, Синиша је наводећи разна искуства, па и сопствене грешке, упутио све присутне како да „бирају себе“, да буду оно што јесу и да се помире са собом. Сви људи су вредни љубави зато што постоје. Реците себи у огледалу: „Волим те. Ја волим себе“. Прихватите себе. Унутар нас се налазе сва питања и одговори. Помажући себи, помажемо другима. Нема лоших одлука. Где год да кренеш, тај пут те води негде. Бирај себе у сваком тренутку. Кад кажеш ДА животу и живот каже ДА теби. На искуствено путовање на које нас је повео вежбом са затвореним очима и уз лагану опуштајућу музику, пратећи његова упутства, многи слушаоци су осетили промену на органу који је критичан, што су ми касније потврдили.

25.03.2023. одржана је прва трибина „Заједно против насиља“ у сали Српске православне цркве у Цириху.

Биљана Јаковљевић

ГРАДСКА ОПШТИНА ПАЛИЛУЛА

Пријатељ нашег удружења

Градска општина Палилула организовала је Велики ускршњи карневал, шести по реду, у Ташмајданском парку 15. и 16. априла, у сарадњи са Удружењем "Култур Шок". Богат садржај Великог ускршњег карневала у дводневном трајању од 11 до 19 часова намењен је био целој породици, а улаз за све посетиоце био је бесплатан.

Манифестација има за циљ промоцију породичних вредности и подстицање развоја друштвене одговорности код најмлађих, а пре свега, акценат је на развијању осећаја солидарности и важности доброчинства. Зато је у сарадњи са свим основним школама са територије Градске општине Палилула и ове године покренута велика друштвено одговорна акција у коју су укључена деца свих нижих разреда. Малишани ће се и ове године такмичити у „избору за најлепше осликано јаје“ и „избору за најлепше украшену ускршњу копру“.

Овом традиционалном акцијом основци помажу својим другарима, социјално угроженим ђацима којима је помоћ неопходна.

Великом ускршњем карневалу се ове године придружио УНИЦЕФ чији су представници информисали посетиоце о својим програмима који се спроводе за децу у Србији, а родитељи су имали прилике да кроз брошуре о развоју деце добију више информација о платформама и помоћи коју могу да остваре као родитељи.

20.04.2023. - 27. Међународни меморијални цудо турнир „Владан Петровић“ под слоганом „БАВИ СЕ СПОРТОМ - СТОП НАСИЉУ“ под покровитељством Градске општине Палилула одржан је током викенда у Спортској хали у Падинској Скели.

На турниру је учествовало преко 600 младих такмичара из 44 клуба из земље и иностранства а промотер турнира био је вицешампион Европе Дарко Брашњовић. Међу гостима су били такмичари из Молдавије, Хрватске, Румуније, Мађарске, Грчке а по први пут гости турнира су били и кадети из Војне Академије предвођени начелником, ванр.проф. др Срђаном Благојевићем као и млади такмичари из цудо клуба „Света Србија“ из Коретишта са простора Косова и Метохије.

Турнир је успешно организовао Омладиснски цудо клуб „Београд“ уз помоћ бројних спонзора и пријатеља клуба.

Испред Општине Палилула турниру је присуствовао члан Већа задужен за спорт Дејан Цветковић.

Градска општина Палилула је по други пут била домаћин Спортских игара младих Дунав осигурања, највеће аматерске спортске организације за децу и младе у Европи.

У спортском комплексу БСК “Борча” деца и девојчице из основних школа са општине Палилула такмичили су се 25. априла у пет спортова: баскет 3x3, атлетика (трка на 60 метара), Соса Cola куп за дечаке и девојчице и турнир у малом фудбалу за дечаке до 2012. годишта, као и “Лино” између две ватре.

На свечаном отварању децу су поздравили Дејан Цветковић члан Већа Градске општине Палилула и Слободан Поповић спортски директор Дунав осигурања Спортских игара младих.

Бакљу пријатељства са Виктором, маскотом Игара, понели су Хелена Настески, Немања Тодић, Јована Младеновски и Симон Васић. Најбоље пласиране екипе и појединци изборили су пласман на регионално финале које ће се одржати у Пожаревцу, а државна завршница Дунав осигурања Спортских игара младих ове године ће се одржати у Бањи Ждрело у јулу.

- Градска општина Палилула подржала је **еколошку акцију** удружења Friendly HR на којој је 27. априла засађено 50 садница на борчанском кеју код канала Визељ. Акција је организована у оквиру пројекта Сајма образовања „На који ћеш факс“. Општина је обезбедила простор за садњу, а ЈП „Србијашуме“ и компанија Unija Smart Accounting обезбедиле су саднице.

Ова акција је део зелене иницијативе коју су организатори Сајма образовања покренули на регионалном нивоу поводом недавног Дана планете Земље, а ради подизања еколошке свести.

23.05.2023. Палилуски пензионери отпутовали су јутрос на дводневну екскурзију током које ће обићи Манастир Ваведење, Ариље, Ивањицу и Гучу са свим природним лепотама и знаменитостима ових крајева наше земље.

Председник Градске општине Палилула Мирослав Ивановић је испратио пензионере и пожелео им угодно путовање и леп провод и дружење.

Бесплатна екскурзија је организована у оквиру пројекта Градске општине Палилула "Треће доба, златно доба".

05.06.2023. Градска општина Палилула организовала је у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина и уз подршку УНИЦЕФ-а породично дружење на борчанском кеју код Визеља, где је кроз игру деце и родитеља представљен програм „Разиграно родитељство“, као део пројекта „Подршка локалним самоуправама за ширење добрих политика и пракси подршке родитељству“.

Едукација од стране стручних лица за основни циљ је имала да се код деце, кроз заједничку игру са родитељима, подстакне креативност, спортска активност као и развијање самопоуздања - изјавила је Елена Билић чланица Већа општине Палилула и том приликом се захвалила родитељима на одзиву и учешћу у пројекту заједно са децом.

У насељу Преток у Борчи почела је изградња Храма Светог Василија Острошког, 29. априла освештањем земљишта и Крста, а средином маја је завршено изливање темеља будућег Храма и обављено освећење темеља и полагање Повеље.

Свечаним догађајима присуствовао је председник Градске општине Палилула Мирослав Ивановић са сарадницима.

- Од раније постоји жеља и потреба народа насеља Преток у Борчи да се изгради храм у том насељу, јер постојећи храмови у Борчи су далеко, што без аутобуских линија отежава ситуацију онима који немају превоз - каже отац Бранислав, старешина Храма Свете Петке на Овчанском путу.

Освећење темеља и полагање Повеље у темеље храма обавио је Његово Преосвештенство Епископ Банатски Господин Никанор уз саслужење свештенства борчанског намесништва.

28.06.2023. Градска општина Палилула је и ове године наградила своје најбоље ученике основних и средњих школа, носиоце Вукове дипломе и ђаке генерације. На пригодној свечаности одржаној у Центру за културу „Влада Дивљан“, 174 вуковца су добила на поклон комплет књига Иве Андрића, а 22 ђака генерације из 17 основних и пет средњих школа, уз комплет књига, добили су и енциклопедију „Културно благо Србије у 1000 слика“.

Награђеним ученицима, њиховим родитељима и свима присутнима обратио се председник Градске општине Палилула Мирослав Ивановић. Пошто је честитао најбољим ученицима Палилуле на изванредним резултатима које су постигли у досадашњем школовању, председник је рекао да је поносан када види колико младих и успешних људи Палилула има, најбољих у својој генерацији, који су вредно и савесно радили како би постигли резултате за које су и награђени. „Желим вам да наставите са успесима и у свом будућем школовању, да budete узор осталим младим људима јер знање и образовање су највећи ослонац и вама и целом нашем друштву. Нека вам је са срећом“, рекао је председник Ивановић, који је потом, заједно са члановима Већа Општине Еленом Билић, Мајом Жмукић, Бојаном Миленовић, Сашом Мехмедовићем и Драженом Барјактаровићем, уручио награде ученицима.

На почетку ове свечаности наступио је хор, оркестар и солисти Основне школе „Олга Петров“ из Падинске Скеле са својим наставником Вељом Белићем. Оркестар је ове године освојио прво место на градском и републичком такмичењу оркестара основних школа, док је ученица Петра Стојановић била прва у традиционалном соло певању, такође на оба такмичења.

Финалним утакмицама на спортском терену „Видовдан“ у МЗ Нова Борча, 28. јуна завршен је турнир у малом фудбалу „Трофеј Видовдана 2023“ који традиционално организује Градска општина Палилула.

Победник турнира је екипа „Хаста Мањана“, други је ФК „Палилулац“ а трећа екипа „Бирница плави тим“. Најбољи играч турнира био је Стефан Димић, најбољи најмлађи играч до 21 године Вукашин Ивић, најбољи гол-ман Филип Ивић, сви из тима „Хаста Мањана“ док је најуспешнији стрелац био Урош Куч из ФК ПКБ.

Пехаре и награде Градске општине Палилула победницима је уручио члан Већа општине Дејан Цветковић.

У оквиру манифестације „Трофеј Видовдана 2023“ одржана су 17. јуна такмичења у пецању на каналу Визељ у Борчи и „Видовдански котлић“ на платоу испред ФК БСК Борча.

Девојчице и дечаки узраста од 7 до 14 година такмичили су се у две дисциплине: пецање на пловак и пецање на пловак са прецизним забацивањем, док су се сениори такмичили у пецању на пловак.

На платоу испред ФК БСК Борча одржано је надметање у кувању рибе чорбе које је протекло у пријатној атмосфери и дружењу. Присутни посетиоци били су послужени рибливом чорбом. Најуспешнији риболовци и победници у кувању рибе чорбе добили су награде и признања од Градске општине Палилула – пехаре, машинице и штапове за пецање, торбе за риболовачки прибор и осталу пецарошку опрему.

Такмичењима су присуствовали заменица председника Градске општине Палилула Ивана Медић, чланови Већа општине Дејан Цветковић, Саша Мехмедовић и Милан Јовановић, као и директор Туристичке организације општине Палилула Марко Пауновић.

Видовдански турнир у шаху за јуниоре и сениоре одржан је 24. јуна у Конаку „Естрада“ и традиционално окупио велики број учесника.

Приредила: Биљана Јаковљевић

УТИЦАЈ ДРУШТВЕНИХ МРЕЖА НА МАЛОЛЕТНИЧКУ ДЕЛИКВЕНЦИЈУ

Седела сам једног мирног јутра у популарном интернет кафеу радећи своје док се око мене није скупила гомила млађих де-чача и почела да игра видео игру. Ништа ме не би чудило да то нису биле веома гласне, агресивне и умрежене игре пуне насиља и пуцњаве.

Онда сам се сетила свог детињства. Ми смо се играли кликерима и тапкали сличце...

Да ли окружење свих ратова на Балкану, НАТО бомбардовање, да ли утицај Запада, али наша су деца постала веома агресивна и раздражљива.

Да је тако потврђује и крвави пир у школи на Врачару где је 13-годишњак према планираном нацрту усмртио осморо ученика и радника обезбеђења 4. маја ове године.

Нема детета које не поседује модерни мобилни, таблет или ПЦ. У томе нема компромиса са родитељима јер се то просто мора имати. Ради се о доступу садржајима који нису примерени ни тинејџерима, а камоли млађој деци. Контрола родитеља која најчешће изостаје, сем кад дође време казни, није довољна. Решење трајног одузимања мобилног уређаја такође је тешко спроводива у пракси из практичних разлога.

Кад све то узмемо у обзир, остаје нам само да се надамо да интернет странице неће утицати кобно по нашу младост. То значи да их неће одвести странпутицом наркоманије, деликвенције или од њих, као у овом случају, направити масовне убице.

Акција државе на разоружању свих појединаца можда ће уродити плодом. Али, остаје трајно питање шта ако се након ове немиле трагедије покрене лавина вршњачког или, још горе, малолетничког насиља?

Појачана контрола припадника МУП-а у основним и средњим школама свакако је добра иницијатива, али оно што застрашује је подивљала дечја агесија и међусобно и према наставницима.

Како томе стати на пут и обезбедити мир у школи?

То је питање које је ових дана уздрмало Србију неспремну и запањену трагедијама.

Остаје нам само да се надамо у иконску доброту деце и да до оваквог крвавог злочина никад више не дође.

Драгана Батас

Уредница часописа, Данијела Ракић

Данијела је ауторка два документарна филма под називом "Последњи рапорт" и "Јевреји у Србији", који су снимљени 2003. године.

Године 2008. боравила је у САД у оквиру пројекта "Делиберација у демократији". Бави се издаваштвом, продукцијом и консалтингом у култури и медијима. Више од четири деценије учествује у хуманитарним активностима и креира хуманитарне кампање. Члан је тима за израду акционог плана за родну равноправност у општини Лајковац.

Од 2023. године уређује часопис "Хајр". По професији је дипломирани социолог.

Ако на мене подигнеш руку

Ако ли руку дигнеш ка мени
нека то буде кротко и мило
па руком нежно низ косу крени
ко додир неба и додир свилом

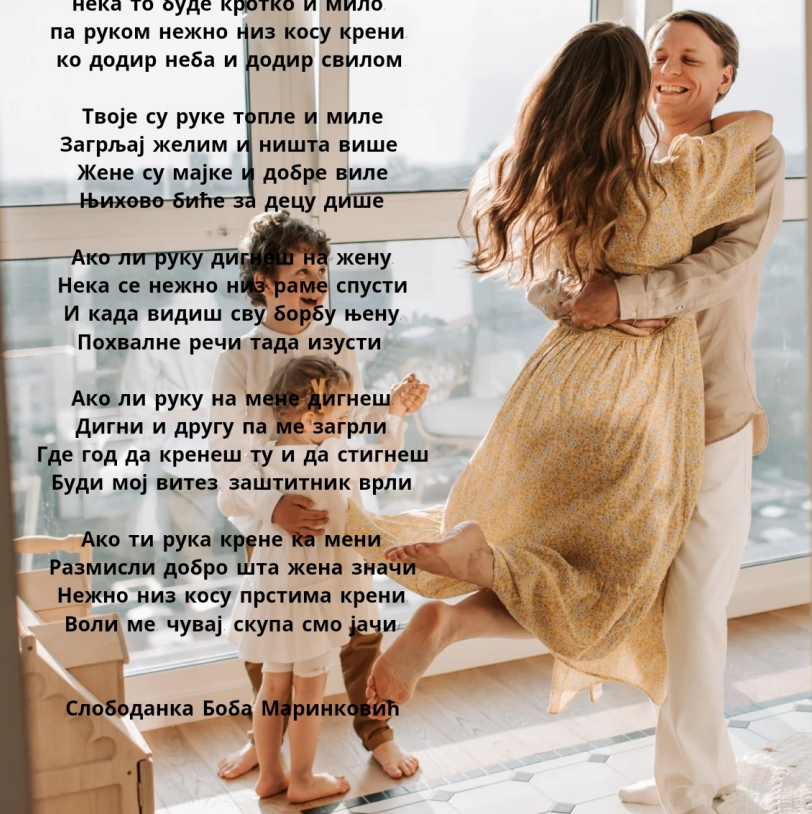
Твоје су руке топле и миле
Загрљај желим и ништа више
Жене су мајке и добре виле
Њихово биће за децу дише

Ако ли руку дигнеш на жену
Нека се нежно низ раме спусти
И када видиш сву борбу њену
Похвалне речи тада изусти

Ако ли руку на мене дигнеш
Дигни и другу па ме загрли
Где год да кренеш ту и да стигнеш
Буди мој витез заштитник врли

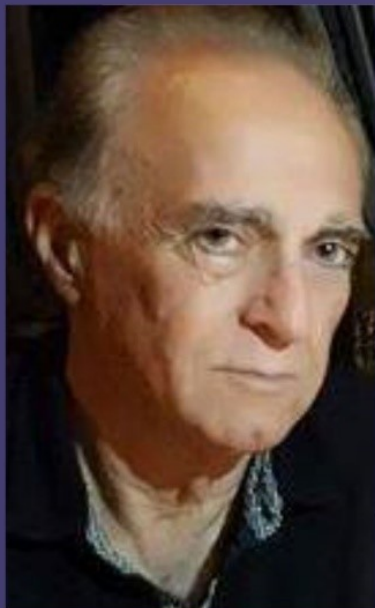
Ако ти рука крене ка мени
Размисли добро шта жена значи
Нежно низ косу прстима крени
Воли ме чувај скупа смо јачи

Слободанка Боба Маринковић

Удружење Хајр У
Швајцарској

Уваженом професору и почасном председнику
нашег удружења др Јовану Марићу упућујемо
најлепше честитке поводом рођендана

ЗАШТО ДОНИРАТИ УДРУЖЕЊУ ЖРТАВА НАСИЉА „ХАЈР“ ?

ЗАТО ШТО ЋЕТЕ БАШ ВИ СПАСИТИ СЛЕДЕЋУ ЖРТВУ.
ЗАТО ШТО.... ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ ОДРЖАВАЊЕ ГРУПНИХ ТЕРАПИЈА ГДЕ СЕ ДЕЛЕ САВЕТИ И ПОДРШКА.
ЗАТО ШТО ТИМЕ БАШ ВИ ПОДСТИЧЕТЕ ВЕЋУ СИГУРНОСТ ЖЕНА У СРБИЈИ.

ЗАТО ШТО....ТИМЕ БАШ ВИ ОМОГУЋАВАТЕ НЕДУЖНОЈ ДЕЦИ ОДЕЋУ, ХРАНУ И ШКОЛСКИ ПРИБОР. ЗАТО ШТО
ТИМЕ БАШ ВИ ДАЈЕТЕ ЖРТВАМА МОГУЋНОСТ ЗАПОСЛЕЊА. ЗАТО ШТО... ТИМЕ ДАЈЕТЕ ЉУДИМА ПРАВО ИЗБОРА...
А ТО ЗАСЛУЖУЈЕМО СВИ! ЗАТО ШТО... СТЕ БАШ ВИ ОДГОВОРНИ И ХУМАНИ.

ДИНАРСКИ РАЧУН: 160000000053443390 ДЕВИЗНИ РАЧУН: 160005400004554635 IBAN:
RS35160005400004554635 SWIFT: DBDBRSBG TEL. +381 64 482 95 99
EMAIL: UZNHAJR@GMAIL.COM WWW.UZNHAJR.ORG

Часопис ХАЈР је часопис који садржи истините приче, савете адвоката, психолога и осталих служби.

Пакет од четири часописа 1500 динара на годишњем нивоу.

Куповином овог часописа помажете рад удружења и читаоцима дајете до знања да се заједно боримо против насиља.

